

แบบประเมินผลตามตัวชี้วัดรายวิชาพื้นฐาน

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5

กฤษฎณา วิเชียรเพชร

แบบประเมินผลตามตัวชี้วัดรายวิชาพื้นฐาน

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป.5

เขียนโดย ฝ่ายวิชาการ สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์

ISBN (E-book) 2026-0108-0011-7

จำหน่ายอีบุ๊ก มกราคม 2569

ราคา 99 บาท

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558

เนื้อหา รูปเล่ม และภาพประกอบในหนังสือเล่มนี้เป็นลิขสิทธิ์ของสำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์
ห้ามคัดลอก ยกเว้นได้รับอนุญาต

บรรณาธิการ กวียา เนาวประทีป

ปก/รูปเล่ม ฝ่ายศิลปกรรม สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์

จัดทำโดย

หจก. สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์

เลขที่ 45 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 40 ถนนจรัญสนิทวงศ์

แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700

โทรศัพท์ : 0-2433-7755-7 โทรสาร : 0-2433-7703

จัดจำหน่ายในรูปแบบสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์โดย

บริษัท เกรท มีเดีย เอเจนซี จำกัด

85 ซอยบรมราชชนนี 75 แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170

โทร. 0-2433-7755-7, 086-330-6425

คำนำ

หนังสือ แบบประเมินผลตามตัวชี้วัดรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เล่มนี้ ผู้เขียนได้จัดทำขึ้น เพื่อให้ผู้สอนใช้ ประเมินคุณภาพการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดในแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนว่ามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนมามากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ผู้เขียนได้มีการจัดทำ กิจกรรมและแบบฝึกไว้หลากหลายรูปแบบ โดยมีเนื้อหาตามมาตรฐานการเรียนรู้และ ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และท้ายเล่มผู้เขียนได้จัดทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนให้นักเรียน ใช้ทบทวนก่อนสอบปลายภาคเรียนอีกครั้งหนึ่ง พร้อมกันนี้ผู้เขียนได้จัดทำเฉลยไว้ท้าย เล่มไว้สำหรับให้ผู้สอนหรือผู้เรียนใช้ตรวจสอบความถูกต้องได้ด้วยตนเอง

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นสื่อการเรียนการสอนและเป็น เครื่องมือเสริมสร้างคุณภาพของผู้เรียนให้บรรลุผลตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ อำนาจประโยชน์ให้แก่ผู้เรียน ครู-อาจารย์ผู้สอนได้เป็นอย่างดี

ด้วยความปรารถนาดี

ฝ่ายวิชาการ สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	6
ชุดที่ 1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ	8
ชุดที่ 2 พุทธสาวก ชาดก และพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง	12
ชุดที่ 3 พระไตรปิฎก	15
ชุดที่ 4 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	17
ชุดที่ 5 หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ	22
ชุดที่ 6 การบริหารจัดการและเจริญปัญญา	26
ชุดที่ 7 ศาสนพิธีและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	28
แบบทดสอบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1	30
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม	 34
ชุดที่ 1 พลเมืองดีของสังคม	35
ชุดที่ 2 สิทธิของเด็ก	38
ชุดที่ 3 การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย	40
ชุดที่ 4 วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	46
แบบทดสอบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2	50
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐศาสตร์	 54
ชุดที่ 1 การผลิตสินค้าและบริการ	55
ชุดที่ 2 เศรษฐกิจพอเพียง	57
ชุดที่ 3 สหกรณ์	59
ชุดที่ 4 ธนาคาร	61
แบบทดสอบหน่วยการเรียนรู้ที่ 3	65

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ประวัติศาสตร์	69
ชุดที่ 1 ความเป็นมาของท้องถิ่น	70
ชุดที่ 2 การสร้างสรรค์อารยธรรม	76
ชุดที่ 3 อาณาจักรอยุธยา	80
แบบทดสอบหน่วยการเรียนรู้ที่ 4	90
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิศาสตร์	94
ชุดที่ 1 การใช้แผนที่เพื่อหาตำแหน่ง ระยะ และทิศของสิ่งต่างๆ ในภูมิภาคของตนเอง	95
ชุดที่ 2 ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ	97
ชุดที่ 3 ภูมิลักษณะกายภาพกับสังคมในภูมิภาคต่างๆ	99
ชุดที่ 4 สิ่งแวดล้อมในภูมิภาค	103
แบบทดสอบหน่วยการเรียนรู้ที่ 5	105
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	110

หน่วยการเรียนรู้ที่

1

ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

สาระการเรียนรู้

1. ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ
2. พุทธสาวก ชาดก และพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
3. พระไตรปิฎก
4. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
5. หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ
6. การบริหารจัดการและเจริญปัญญา
7. ศาสนพิธีและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด

- วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และหลักในการพัฒนาชาติไทย
- สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์จนถึงพุทธกิจสำคัญหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
- เห็นคุณค่าและประพัตติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติ สาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด
- อธิบายองค์ประกอบและความสำคัญของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ
- แสดงความเคารพพระรัตนตรัย และปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
- เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

- ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อม
- จัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์ และปฏิบัติตนถูกต้อง
- ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด และอภิปรายประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม
- มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด

แบบประเมินผลตามตัวชี้วัด ชุดที่ 1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ

วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และหลักในการพัฒนาชาติไทย

ตอนที่ 1 (5 คะแนน)

1. ศึกษาวัฒนธรรมไทยที่มีพื้นฐานมาจากพระพุทธศาสนาที่ควรประพฤติปฏิบัติมา 1 อย่าง พร้อมทั้งวาดภาพและเขียนบรรยาย (3 คะแนน)

ชื่อวัฒนธรรม _____

ความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา _____

2. แสดงความคิดเห็นว่าพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทยอย่างไร (2 คะแนน)

ตอนที่ 2 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (5 คะแนน)

- พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทยในด้านใดมากที่สุด
 - การอยู่ร่วมกัน
 - การพัฒนาสังคม
 - ประเพณีและวัฒนธรรม
 - ความเชื่อและค่านิยม
- พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อคนไทยหลายประการ ยกเว้นข้อใด
 - เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ
 - เป็นแนวทางในการเลี้ยงชีพ
 - เป็นหลักในการดำเนินชีวิต
 - เป็นหลักในการอยู่ร่วมกันในสังคม
- พระพุทธศาสนามีส่วนช่วยเหลือหลอมพฤติกรรมของคนในสังคมไทย ยกเว้นข้อใด
 - ความสามัคคี
 - ความเมตตากรุณา
 - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
 - การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน
- ศิลปะในข้อใดที่มีการสร้างสรรค์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่
 - เครื่องปั้นดินเผา
 - การแกะสลักผักและผลไม้
 - ภาพจิตรกรรมฝาผนัง
 - งานหัตถกรรมเครื่องจักสาน
- ข้อใดคือสิ่งก่อสร้างที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมจากพระพุทธศาสนา

ก. วัด	ข. ศาลเจ้า
ค. สุเหร่า	ง. เรือนไทย

หนูทำได้

10 = ดีมาก

8-9 = ดี

6-7 = พอใช้

ต่ำกว่า 6 ต้องปรับปรุง

ผู้ประเมิน

วันที่ ____/____/____

สรุปพุทธประวัติตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์จนถึงพุทธกิจสำคัญหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ตอนที่ 1 (10 คะแนน)

1. สรุปพุทธประวัติในตอนที่นักเรียนสนใจ แล้วบันทึกข้อมูล (5 คะแนน)

พุทธประวัติตอนที่ฉันสนใจ คือ ตอน _____
 มีความสำคัญ ดังนี้ _____

เหตุผลที่นำพุทธประวัติตอนนี้นำเสนอเพราะ _____

2. นำแนวปฏิบัติตามหลักพุทธกิจของพระพุทธเจ้าไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร และจะเกิดผลอย่างไร ให้สรุปลงแผนภาพ (5 คะแนน)

การปฏิบัติตนตามหลักพุทธกิจ

ผลที่เกิดขึ้น

ตอนที่ 2 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (5 คะแนน)

- ข้อใดไม่ใช่พุทธกิจของพระพุทธเจ้า
 - โปรดพุทธมารดา
 - ตรวจดูเวไนยสัตว์
 - เสด็จออกบิณฑบาต
 - แสดงธรรมแก่ประชาชน
- พระเจ้าสุทโธทนะทรงขัดขวางไม่ให้พระพุทธเจ้ากระทำสิ่งใด
 - ตอบปัญหาเทวดา
 - ออกเดินบิณฑบาต
 - แสดงธรรมแก่ประชาชน
 - ประทานโอวาทแก่พระสงฆ์
- การเสด็จกรุงกบิลพัสดุ์ถือเป็นการปฏิบัติพุทธกิจในข้อใด
 - โลกัตถจริยา
 - พุทธัตถจริยา
 - ธัมมัตถจริยา
 - ญัตติตถจริยา
- พระพุทธเจ้าทรงใช้เวลาในตอนกลางคืนกระทำสิ่งใด
 - แสดงธรรมแก่ประชาชน
 - ตอบปัญหาเทวดา
 - ประทานโอวาทแก่พระสงฆ์
 - พักผ่อนอิริยาบถ
- พระพุทธเจ้าทรงประทานสิ่งใดให้เป็นสมบัติแก่เจ้าชายราहुล
 - ราชสมบัติ
 - อริยทรัพย์
 - ความยิ่งใหญ่
 - ถูกทุกข้อ

หนูทำได้

14-15 = ดีมาก

8-10 = พอใช้

11-13 = ดี

ต่ำกว่า 8 ต้องปรับปรุง

 _____ ผู้ประเมิน
 วันที่ ____/____/____

แบบประเมินผลตามตัวชี้วัด ชุดที่ 2 พุทธสาวก ชาดก และพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

● ตอนที่ 1 (10 คะแนน)

1. ศึกษาประวัติพระโสณโกปิวิสะ แล้วสรุปคุณธรรมของพระโสณโกปิวิสะที่สมควรนำเอาไปเป็นแบบอย่างในการศึกษาเล่าเรียน และบันทึกข้อมูล (2 คะแนน)

คุณธรรมของพระโสณโกปิวิสะที่สมควรนำเอาไปเป็นแบบอย่างมีดังนี้ _____

2. ศึกษาชาดกเรื่อง จูฬเสนัญชิตาตถและวัณณาโรหชาดก แล้วสรุปคุณธรรมที่ได้จากชาดกแล้วบันทึกผล (3 คะแนน)

คุณธรรมที่ได้จากเรื่อง จูฬเสนัญชิตาตถ คือ _____

คุณธรรมที่ได้จากเรื่อง วัณณาโรหชาดก คือ _____

3. ศึกษาประวัติและนำการปฏิบัติตามข้อคิดของสมเด็จพระสังฆราช (สา ปุสฺสเทโว) และอาจารย์เสถียร โพธิ์นันทะ มาสรุปลงในตาราง (5 คะแนน)

สมเด็จพระสังฆราช (สา ปุสฺสเทโว)	อาจารย์เสถียร โพธิ์นันทะ

ตอนที่ 2 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (10 คะแนน)

- พระโสณโกปิวิสะได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าในทางใด
 - เป็นผู้มีความเพียร
 - เป็นผู้มีความอดทนสูง
 - เป็นผู้มีความเฉลียวฉลาด
 - เป็นผู้มีปัญญามาก
- ข้อคิดในข้อใดที่ได้จากเรื่อง จูฬเสนฏฐิชาดก
 - ทรัพย์นั้นหาง่าย
 - ค่าของคนอยู่ที่ผลของงาน
 - มีความเพียรเป็นที่ตั้ง
 - ทรัพย์เกิดได้เพราะใช้ปัญญา
- หลังจากที่พระพุทธเจ้าตรัสเล่าเรื่อง จูฬเสนฏฐิชาดก จบ พระองค์ได้ตรัสสั่งสอนเหล่าพระภิกษุว่าอย่างไร
 - ไม่มีทุนก็สามารถร่ำรวยได้
 - ผู้ที่ร่ำรวยจำเป็นต้องมีผู้สนับสนุน
 - ทุกคนย่อมมีทุนเป็นของตนเอง
 - ผู้ที่มีทุนน้อย ถ้ารู้จักสะสมก็จะร่ำรวยได้
- สุนัขจิ้งจอกในเรื่อง วัณณาโรหชาดก เปรียบเสมือนคนที่มีลักษณะตามข้อใด
 - คนที่ชอบฉวยโอกาส
 - คนที่ชอบยุแหยงคนอื่น
 - คนที่มีความเกียจคร้าน
 - คนที่ชอบพูดจาหยาบคายน

5. เพราะเหตุใดวัณณาโรหชาดกจึงเกิดขึ้น
 - ก. เพราะเสือโคร่งอยากเป็นใหญ่
 - ข. เพราะสุนัขจิ้งจอกอยากกินเนื้อราชสีห์
 - ค. เพราะสุนัขจิ้งจอกอยากกินเนื้อเสือโคร่ง
 - ง. ถูกเฉพาะข้อ ข. และ ค.
6. ถ้าคนในสังคมขาดความสามัคคี จะเกิดผลอย่างไร
 - ก. สังคมสงบสุข
 - ข. สังคมยากจน
 - ค. สังคมวุ่นวาย
 - ง. สังคมพึ่งพากัน
7. สมเด็จพระสังฆราช (สา) มีคุณธรรมใดที่นักเรียนควรยึดถือเป็นแบบอย่างมากที่สุด
 - ก. มีวัตรปฏิบัติที่ต้งาม
 - ข. การบวชเรียน
 - ค. มีความอดทน
 - ง. มีความกล้าหาญ
8. สมเด็จพระสังฆราช (สา) ดำรงสมณศักดิ์เป็นสมเด็จพระสังฆราชอยู่กี่ปี
 - ก. 4 ปี
 - ข. 5 ปี
 - ค. 6 ปี
 - ง. 7 ปี
9. คุณธรรมของอาจารย์เสถียรในข้อใดที่นักเรียนควรนำไปใช้ในการศึกษาเล่าเรียนมากที่สุด
 - ก. การเป็นพุทธมามกะที่ดี
 - ข. การตั้งใจสั่งสอนบุคคลอื่น
 - ค. การเป็นผู้สนใจใฝ่หาความรู้
 - ง. การเสียสละความสุขส่วนตน
10. ข้อใดเป็นประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาประวัติพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
 - ก. ทำให้ได้รับความเพลิดเพลิน
 - ข. ทำให้ได้แนวคิดในการนำไปปฏิบัติ
 - ค. ทำให้น่าไปเล่าต่อให้คนอื่นฟังได้
 - ง. ทำให้จิตใจมีความสุข

หนูทำได้

☐

16-20 = ดีมาก

☐

12-13 = พอใช้

☐

14-15 = ดี

☐

ต่ำกว่า 12 ต้องปรับปรุง

ผู้ประเมิน

วันที่ ____/____/____